

Териториално статистическо бюро - Североизток
Отдел „Статистически изследвания - Добрич“

**ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ ДОБРИЧ
ПРЕЗ 2024 ГОДИНА**

През 2024 г. в област Добрич са приключили делата за 927 извършени **престъпления**. За 381 от тях съдебните производства са завършили с ефективни осъдителни присъди, за 383 - с условно осъждане, за 9 - с оправдаване, за 21 - с прекратяване, и за 133 - с освобождаване от наказание.

С осъдителни присъди (ефективни и условни) са приключили делата за 764 извършени престъпления.

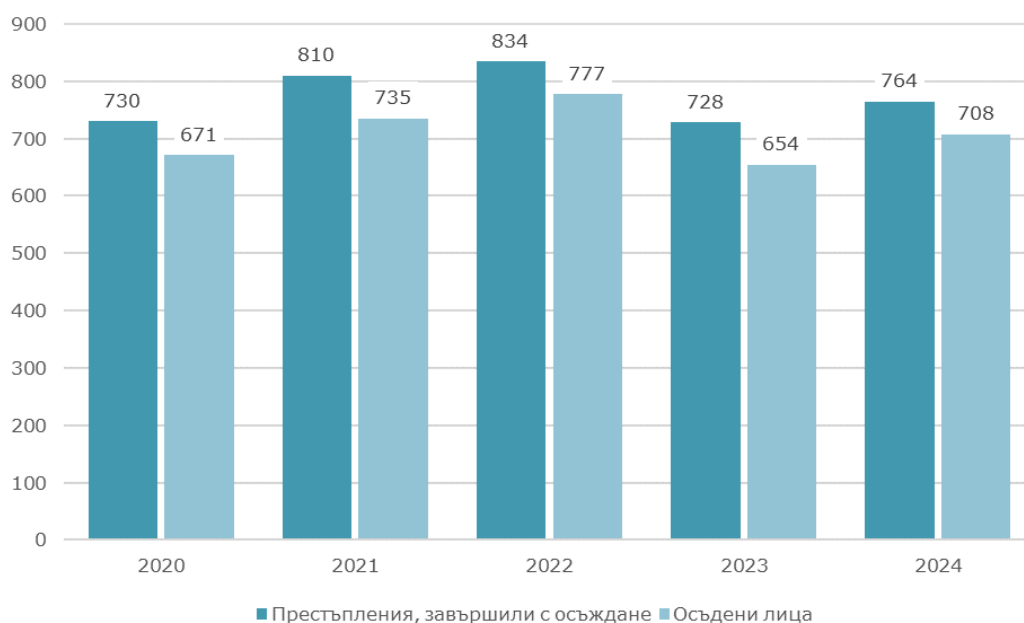
През 2024 г. в област Добрич **обвиняеми** са били 869 лица, от които:

- с ефективна осъдителна присъда са приключили делата на 348 лица, или 40.1% от общия брой на обвиняемите;
- условно осъдени са 360 лица (41.4%);
- освободени от наказателна отговорност са 133 лица (15.3%);
- оправдани са 9 обвиняеми лица (1.0%);
- на 19 лица делата са прекратени (2.2%).

Броят на **осъдените** лица с влезли в сила присъди в област Добрич през годината е 708.

Осъдените непълнолетни лица (14 - 17 години) са 18, или 2.5% от всички осъдени.

Фиг. 1 Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени лица през периода 2020 - 2024 година в област Добрич

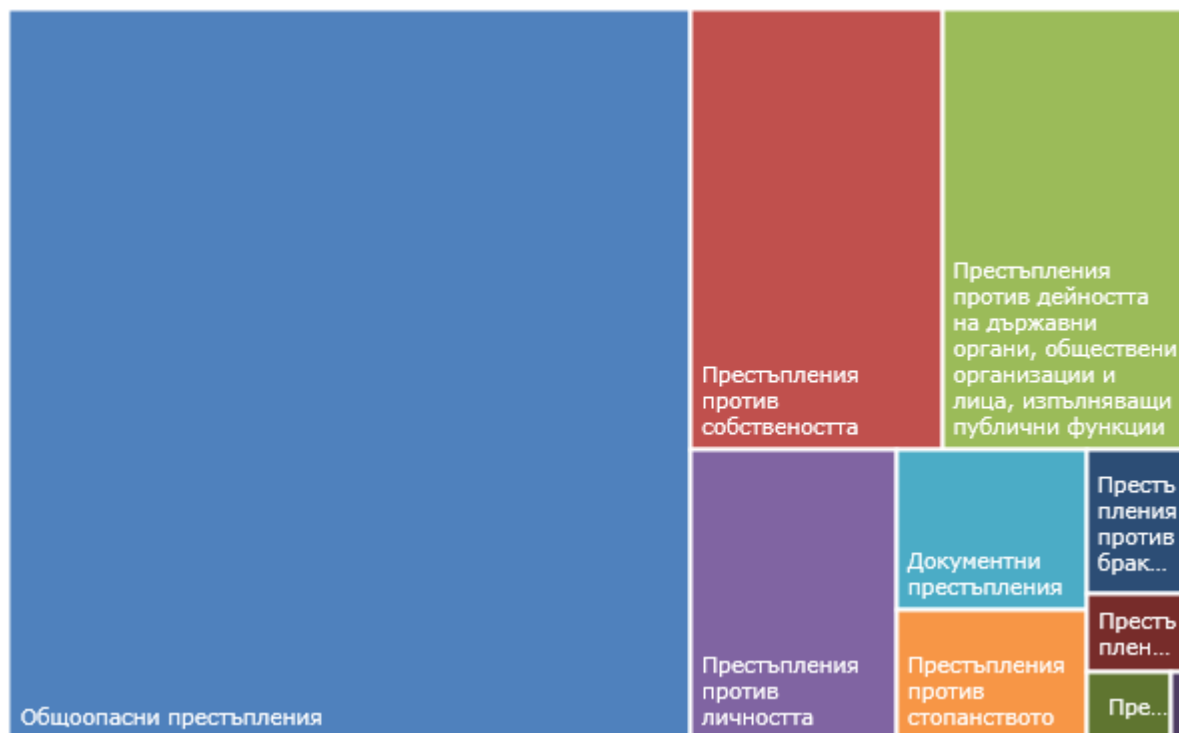
ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ ДОБРИЧ ПРЕЗ 2024 ГОДИНА

През 2024 г. **коефициентът на криминална активност¹** за област Добрич е 550 на 100 000 души от наказателноотговорното² население, при 389 на 100 000 души за страната.

Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени лица по глави от Наказателния кодекс (НК) и някои видове престъпления

Сред престъпленията, завършили с осъждане, най-голям е броят и делът на **общоопасните**, а на второ място в структурата са престъпленията **против собствеността** (виж фиг. 2).

Фиг. 2 Престъпления, завършили с осъждане по глави от НК през 2024 година в област Добрич

Общопасните престъпления³ са 442, или 57.9% от общия брой на наказаните престъпления. Осъдените за извършването на този вид престъпления са 405, или 57.2% от общия брой на осъдените лица.

В структурата на общопасните престъпления най-голям е броят на *престъпленията по транспорта и съобщенията* - 283, или 64.0% от общия брой на общопасните престъпления. За извършването на този вид престъпления са осъдени 264 лица, или 65.2% от осъдените за извършени общопасни престъпления.

¹ Осъдени лица на 100 000 души от средногодишното население на възраст 14 и повече години.

² Наказателноотговорно е населението на възраст 14 и повече години - вж. методологичните бележки.

³ Включват престъпления, извършени по общопасен начин или с общопасни средства, по транспорта и съобщенията, против народното здраве и околната среда, при използването на атомната енергия за мирни цели и други.

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ ДОБРИЧ ПРЕЗ 2024 ГОДИНА

Престъпленията, свързани с наркотици, завършили с осъждане през 2024 г., са 148, а наказаните за тях лица са 132.

Престъпления против собствеността⁴

С осъдителна присъда са приключили делата за 98 извършени престъпления **против собствеността** (12.8% от всички престъпления, завършили с осъждане). Осъдени са 100 лица, или 14.1% от общия брой на осъдените през 2024 година.

Сред престъпленията против собствеността най-разпространени са *кражбите на имущество* с 65.3% относителен дял от престъпленията против собствеността и 8.4% от общия брой на всички престъпления, завършили с осъждане в област Добрич. С осъдителна присъда са приключили делата за 64 извършени кражби, а осъдените за тях лица са 68.

По своята правна и криминална характеристика *грабежите* са сред най-тежките престъпления против собствеността. През 2024 г. за 13 грабежа са осъдени 12 лица.

За извършени 7 *измами* са осъдени 7 лица, или 7.0% от осъдените за престъпления против собствеността.

Осъдени лица за други видове престъпления

През 2024 г. са осъдени за извършването на:

- престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации, и лица, изпълняващи публични функции - 89 лица (12.6%), от които 61 лица са осъдени за незаконно преминаване през граница;

- престъпления против личността - 47 лица (6.6%);
- документни престъпления - 26 лица (3.7%);
- престъпления против стопанството - 20 лица (2.8%);
- престъпления против брака, семейството и младежта - 12 лица (1.7%);
- престъпления против реда и общественото спокойствие - 4 лица (0.6%).

Осъдени лица по пол и възраст

Разпределението на осъдените през 2024 г. в област Добрич лица по пол и възраст е следното:

- Броят на осъдените мъже е 658, или 92.9% от общия брой на осъдените лица. С най-висок брой и относителен дял са мъжете във възрастовите групи 30 - 39 години - 205 лица (31.2%) и 40 - 49 години - 117 лица (17.8% от общия брой на осъдените мъже).

⁴ Включват: кражба и грабеж на имущество, присвояване, измама, изнудване, вещно укривателство, унищожаване и повреждане на имущество, злоупотреба на доверие.

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ ДОБРИЧ ПРЕЗ 2024 ГОДИНА

• Осъдените жени са 50 като най-голям е делът им във възрастовата група 30 - 39 години - 15 лица, или 30.0% от общия брой на осъдените жени.

Осъдени лица по наложени наказания

В структурата на осъдените лица по наложени наказания най-голям е относителният дял на *лишените от свобода*. През 2024 г. те са 493, или 69.6% от общия брой на осъдените лица.

Наказанието *пробация* е наложено на 86 лица (12.2% от всички осъдени), *глоба* - на 126 лица (17.8%), а *обществено порицание* - на 3 лица (0.4%).

Методологични бележки

Статистическото изследване на престъпленията, обвиняемите и осъдените лица с влезли в сила присъди осигурява информация на базата на годишни данни, получавани от районните, окръжните и военните съдилища.

Обект на наблюдение е дейността на районните, окръжните, военните съдилища и на Специализирания наказателен съд по наказателните дела от общ, частен и административен характер. През 2022 г. съгласно Закона за съдебната власт (изм. и доп. ДВ. бр.32 от 26 Април 2022 г.) Специализираният наказателен съд (СпНС) е закрит. Първоинстанционните наказателни дела пред СпНС, по които е проведено разпоредително заседание, стават подсъдни на Софийския градски съд и разглеждането им продължава от съдебния състав, провел заседанието. Съдиите от съдебните състави, които не са преназначени в Софийския градски съд, се командироваат за участие в разглеждането на делата до приключването на производствата по тях.

Единици на наблюдение са престъпленията, обвиняемите и осъдените лица с влезли в сила присъди в рамките на отчетната година.

В **броя на престъпленията, завършили с осъждане**, се включват всички престъпления, за които наказателните дела са завършили с условна или ефективна присъда, независимо от броя на извършителите.

Престъпление, извършено от повече от едно лице (в съучастие), се отчита за завършило с осъждане, когато поне едно от обвиняемите лица е осъдено ефективно или условно. В случай че дело приключи с оправдателна присъда за всички лица, извършители на престъплението, то се отчита за завършило с оправдаване. Престъпление се отчита за завършило с прекратяване, когато спрямо извършителя или всички извършители делото е прекратено.

В **броя на обвиняемите лица** се включват ефективно осъдените, условно осъдените, оправданите, освободените от наказание и лицата, на които делата са прекратени.

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ ДОБРИЧ ПРЕЗ 2024 ГОДИНА

В **боя на осъдените лица** се включват всички осъдени лица, на които с влязла в сила присъда им е наложено ефективно или условно наказание.

Когато няколко лица са осъдени за извършването на едно престъпление, престъплението се отчита само един път, а всяко лице поотделно - в зависимост от изхода на делото. В случаите, когато в едно наказателно дело е осъдено лице за повече от едно престъпление, се отчита най-тежкото наложено наказание по съвкупност. Когато едно лице е осъдено за няколко престъпления, то се отчита към най-тежкото наказуемо деяние, а всяко престъпление поотделно – към съответния вид престъпление.

Възрастта на осъдените лица е посочена в навършени години към момента на извършване на престъплението.

Непълнолетни са лицата на възраст от 14 до 17 навършени години.

Пълнолетни са лицата на възраст 18 и повече навършени години.

Осъдените непълнолетни лица се включват в общия брой на осъдените лица.

Съгласно чл. 31, ал. 1 и 2 от НК наказателноотговорно е пълнолетно лице, навършило 18-годишна възраст, което в състояние на вменяемост извърши престъпление. Непълнолетно лице - навършило 14 години, но ненавършило 18 години, е наказателноотговорно, ако е могло да разбира свойството и значението на деянието и да ръководи постъпките си.

Коефициентът на криминална активност е изчислен като отношение на броя на осъдените лица към броя на наказателноотговорното (на 14 и повече навършени години) средногодишно население за съответната година на 100 000 души. Оценката за населението към 31.12.2024 г. отразява промените в броя и структурите на населението, регистрирани при Преброяване 2021. В тази връзка е налице прекъсване в динамичния ред за всички коефициенти от 2022 година.

Данните за престъпленията, обвиняемите и осъдените лица са получени от изчерпателно изследване чрез статистически формуляри „Карта за обвиняемо лице“ (1-СС), попълвана от органите на досъдебното и съдебното производство и информация от административен източник Единна информационна система за противодействие на престъпността (ЕИСПП).